

Noutățile introduse de Regulile de arbitraj din 2012 ale Camerei Internaționale de Comerț (CIC)

Gluga Baubec Sevim – Anul IV, grupa 415

Cuvinte-cheie: Reguli de Arbitraj Paris 2012, CIC, intervenienți în arbitraj, conexarea arbitrajelor, reducerea costurilor, arbitrul pentru situații de urgență

Key words: 2012 ICC Paris Arbitration Rules, additional parties to arbitration, consolidation of arbitrations, cost-effective and expeditious arbitration, emergency-arbitrator

Mots-clé: Règlement d'arbitrage 2012 par l'ICC, partie intervenante dans l'arbitrage, jonction d'arbitrages, coûts réduits, arbitre d'urgence

Rezumat

La 1 ianuarie 2012 au intrat în vigoare noile Reguli de arbitraj ("Regulile") ale Camerei Internaționale de Comerț de la Paris, modificând vechile Reguli din 1998 și introducând dispoziții noi cu privire la modernizarea procedurii în concordanță cu evoluția tehnicii, posibilitatea introducerii intervenienților în arbitraj, precum și a formulării pretențiilor decurgând din mai multe contracte și chiar în temeiul mai multor convenții arbitrale într-un singur arbitraj, conexarea arbitrajelor.

Noile Reguli promovează tehnici de reducere a costurilor implicate de arbitraj, precum și metode de scurtare a întinderii procedurilor, pentru a răspunde nevoilor practice ale participanților la arbitraj.

Cea mai importantă modificare o reprezintă introducerea instituției arbitrului pentru situații de urgență, care va fi desemnat anterior constituirii tribunalului arbitral și care va putea institui măsuri provizorii și măsuri asigurătorii.

Abstract

On the 1st of January 2012 the new Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce came into force, modifying the 1998 Rules and also introducing new provisions regarding the modernization of the arbitral procedure in accordance with the technology development, the possibility to join additional parties to the arbitration, the possibility to make claims arising out of more than one contract or even arising in the basis of more arbitral agreements in one single arbitration, the consolidation of arbitrations.

The new Rules promote cost-reducing techniques and methods of expeditiously settling the case. The most important shift is represented by the introducing of the emergency-arbitrator, who shall be appointed before the constitution of the arbitral tribunal and who shall be able to order any interim or conservatory measures it deems appropriate.

Résumé

Le 1er janvier de 2012 est entré en vigueur le nouveau Règlement d'arbitrage (le Règlement) du Chambre de commerce internationale de Paris, qui a modifié le Règlement de 1998 et qui a introduit des nouvelles dispositions concernant l'évolution de la procédure en pleine concordance avec l'évolution de la technique, par exemple la possibilité de faire intervenir un tiers comme partie à l'arbitrage (la « partie intervenante »), les demandes découlant de plusieurs contrats ou qui soient formées en application d'une ou de plusieurs conventions d'arbitrage qui peuvent être formées dans le cadre d'un arbitrage unique, la jonction d'arbitrages.

Le nouvel Règlement emporte des techniques de réduire les coûts de la procédure d'arbitrage, aussi que des méthodes de réduire la dimension des procédures, pour se conformer aux besoins pratiques des participants à la procédure.

La plus importante modification est l'institution de l'arbitre d'urgence, qui serait désigné avant de la constitution du tribunal arbitral et qui pourrait ordonner toute mesures conservatoires et provisoires e ou provisoire qu'il considère appropriée.

Camera Internațională de Comerț la Paris (CIC) și-a modificat atât regulile de arbitraj cât și cele de ADR¹ începând cu 1 ianuarie 2012². Este bine cunoscută anvergura cu care coordonatele relațiilor comerciale se modifică, în special în raporturile internaționale, în contextul glozabilării din ce în ce mai pronunțate, iar această modificare a survenit tocmai pentru a răspunde necesităților practice din sfera de afaceri a zilelor noastre.

Un moment important al aceste continue și acerbe dezvoltări este cel din anul 1919, când mai mulți lideri din lumea afacerilor, care s-au intitulat “negustori de pace”³ au format Camera Internațională de Comerț, la Paris, cu scopul de a promova comerțul, investițiile peste frontiere, cât și susținerea corporațiilor de a face față provocărilor și oportunităților globalizării, fiind convinși de forța pacificatoare pe care comerțul internațional și prosperitatea o generează. Una dintre serviciile pentru care CIC este foarte cunoscută sunt cele oferite prin intermediul Curții de Arbitraj Internațional (Curtea), principala instituție de arbitraj la nivel mondial.

Aprobate ca urmare a întâlnirii Consiliului Mondial al CIC în Mexic în iunie 2011⁴, noile Reguli de Arbitraj ale CIC sunt structurate în special pe principiul soluționării cu celeritate a conflictelor, într-o manieră cât mai economă⁵, mai ales în contextul creșterii costurilor ocazionate de arbitraj și pentru a răspunde semnalelor de alarmă trase în acest sens de comunitatea de afaceri care apelează la acest mijloc de soluționare a diferendelor.

Regulile de Arbitraj ale CCI din 2012 sunt o variantă actualizată și îmbunătățită a vechilor reguli CCI care s-au aplicat cu succes până la 1 ianuarie 2012, dar care în anumite materii prevedeau dispoziții incomplete sau nedezvoltate suficient⁶.

Rămânând fidele aceluiași principii consacrate de practica îndelungată și complexă a CIC și inspirându-se din alte reguli de arbitraj, precum Regulile LCIA⁷, în vederea satisfacerii nevoilor practice a celor implicați în activitatea de comerț internațional, Regulile de arbitraj din 2012 au introdus o serie de noi instituții, precum intervenția în cadrul arbitrajului, conexarea arbitrajelor, formularea de pretenții decurgând din mai multe contracte și convenții arbitrale, desemnarea arbitrilor pentru situații de urgență⁸ pentru a grăbi procedurile. Totodată, au fost

¹ Amicable dispute resolution;

² <http://www.iccwbo.org/index.html?id=45658> (22.03.2012);

³ Publicația ICC nr. 843/2007 – Metode pentru reducerea duratei și a costurilor arbitrajului, Raport al Comisiei de Arbitraj ICC, http://www.iccwbo.org/uploadedFiles/TimeCost__E.pdf (22.03.2012);

⁴ <http://www.iccwbo.org/index.html?id=45658> (22.03.2012);

⁵ Pentru prima dată, Regulile consacră expres celeritatea și eficiența din punctul de vedere al costurilor, conduita părților în determinarea desfășurării procedurilor în acest spirit fiind și criteriu de evaluare folosit de tribunalul arbitral în vederea stabilirii suportării costurilor de către părți [art. 37 alin. (5)];

⁶ http://www.snrdenon.com/pdf.aspx?page=5112&template=article_pdf (22.03.2012);

⁷ London Court of International Arbitration;

⁸ În engleză emergency-arbitrator; acesta este un termen nou introdus de Regulile de Arbitraj CCI din 2012 desemnând un arbitru care este numit anterior constituirii tribunalului arbitral și care poate institui măsuri asigurătorii și măsuri provizorii;

introduse și pârghii pentru a soluționa conflictele izvorâte din tratatele de investiții, dar și din acordurile de comerț liber. Părților care doresc să deducă litigiul lor arbitrajului CIC începând cu data de 2 ianuarie 2012 li se va aplica noul set de Reguli⁹.

Vechile reguli, în art. 2, defineau noțiunile de tribunal arbitral, reclamant, pârât, dar și hotărâre, în spiritul arbitrajului bineînțeles. Noile reguli adaugă acestor noțiuni esențiale și pe cele de intervenient, parte/părți și pretenție/pretenții. Astfel, conform art. 2 alin. (1), prin intervenient se înțelege fie unul sau mai mulți intervenienți, termenii parte/părți se referă la reclamant, pârât sau intervenienți, iar termenii pretenție/pretenții includ orice pretenție a oricărei părți – definită în același articol – față de oricare altă parte. Această clarificare prezintă deosebită însemnatate practică în analizarea noilor dispoziții cu privire la intervenienți¹⁰ și formularea de pretenții de către aceștia¹¹.

Un aspect nou, în considerarea progresului tehnologic, este reprezentat de eliminarea metodelor anacronice de notificare și comunicare, precum telex-ul sau telegrama și introducerea metodei moderne a email-ului [art. 3 alin. (2) ambele reglementări].

Referitor la forma Cererii de arbitraj¹², noua reglementare prevede inserarea unor informații mai amănunțite cu privire la numele reprezentantului/reprezentanților reclamantului în proces, temeiul pretențiilor, în sensul indicării pentru fiecare pretenție a convenției relevante, dacă sunt mai multe, informațiile, observațiile și propuneri cu referire la arbitri.

În ceea ce privește pretențiile solicitate, spre deosebire de vechea reglementare care prevedea doar necesitatea descrierii pretențiilor solicitate și indicarea, în măsura în care era posibil, sumei/sumelor solicitate, noile Reguli [art. 4 alin. (3) lit. d)] solicită și arătarea valorii cuantificate a pretențiilor, iar atunci când este posibil, o estimare pecuniară a oricăror alte pretenții.

În continuarea art. 4 alin. 3 se prevede, cu titlu de noutate, că reclamantul poate depune și alte documente sau informații împreună cu Acțiunea arbitrală, dacă se consideră necesar sau dacă acestea pot contribui la soluționarea eficientă a litigiului. Aceste dispoziții se aplică și Întâmpinării, precum și Cererii reconvenționale, în sensul indicării temeiului acestora, valorii cuantificate și evaluării pecuniare – în măsura în care este posibil – a pretențiilor și a convențiilor relevante. În materia Cererilor reconvenționale s-a introdus posibilitatea ca acestea să fie introduse în temeiul mai multor convenții arbitrale, acestea trebuind indicate corespunzător.

Schimbări majore au avut loc și în ceea ce privește efectul convenției arbitrale, prevăzut atât în vechile, cât și în noile Reguli, în art. 6. Ambele reglementări prevăd aspectul că părțile, prin înțelegerea de a supune arbitrajul Regulilor CCI, se consideră *ipso facto* că se supun regulilor în vigoare la data începerii arbitrajului, cu excepția situației în care au convenit ca Regulile în vigoare la data încheierii convenției arbitrale să le fie aplicabile. Astfel, în ambele reglementări, la art. 6 alin. (1) este reglementată aplicarea Regulilor în timp.

Art. 6 alin. (2) dispune că părțile care au înțeles să supună litigiul lor arbitrajului guvernate de Reguli, au acceptat implicit ca arbitrajul lor să fie organizat de Curte. Acest aspect este pentru

⁹ Conform art. 6 alin. (1) din Reguli: “În cazurile în care părțile s-au înțeles să se supună arbitrajului guvernate de prezentele Reguli, se consideră că se supun *ipso facto* Regulilor în vigoare la data începerii arbitrajului, mai puțin atunci când s-au înțeles să se supună Regulilor în vigoare la data convenției arbitrale”;

¹⁰ Art. 7 alin. (1) din Reguli: “O parte care dorește intrarea în arbitraj a unui intervenient va depune cererea de arbitraj împotriva intervenientului (“Cerere de intervenție”) la Secretariat”;

¹¹ Art. 8 alin (1) din Reguli: “Într-un arbitraj cu pluralitate de părți, pretențiile pot fi formulate de oricare dintre acestea împotriva oricărei alte părți”, cu rezerva că există, totuși, niște limitări;

¹² Prevăzută în art. 4 alin. (3) din Reguli;

prima dată introdus expres în Reguli¹³, deși era un fapt unanim cunoscut și acceptat, fiind de esența arbitrajului instituționalizat, în cadrul căruia părțile aleg ca o instituție permanentă de arbitraj să le organizeze soluționarea conflictului pe calea arbitrajului.

În situația în care vreuna dintre părțile împotriva căreia a fost îndreptată o pretenție nu a răspuns, sau în cazul în care aceasta invocă una sau mai multe obiecțiuni referitoare la existența, validitatea sau întinderea convenției arbitrale sau referitoare la posibilitatea pronunțării cu privire la toate pretențiile într-un singur arbitraj, arbitrajul își va urma cursul [art. 6 alin. (3)], iar asupra acestor incidente se va pronunța însuși tribunalul arbitral după constituire, cu excepția situației în care cauza este trimisă Curții de către Secretarul General pentru a decide; spre deosebire de vechea reglementare [art. 6 alin. (2)], în temeiul căreia asupra acestora decidea Curtea¹⁴.

În ipoteza în care Secretarul General trimite cauza Curții, pentru a decide în temeiul art. 6 alin. (4), aceasta va decide în ce măsură arbitrajul va continua sau nu, criteriul fiind convingerea *prima facie* a Curții că există o convenție arbitrală, sub umbrela căreia se află părțile implicate.

În acest context, Curtea distinge după cum există mai mult de două părți în arbitraj [art. 6 alin. (4) lit. i)] sau pretențiile formulate se întemeiază pe mai multe convenții arbitrale [art. 6 alin. (4) lit. ii)]. În prima ipoteză, Regulamentul prevede că arbitrajul se va desfășura între toate părțile implicate – pârât, reclamant, intervenient, atât timp cât Curtea este convinsă *prima facie* de existența unei convenții arbitrale guvernată de Reguli, care îi unește pe toți într-un singur arbitraj. În cea de-a doua ipoteză, soluția Regulilor este ca arbitrajul să se continue în legătură cu capetele de cerere cu privire la care Curtea este convinsă, în mod cumulativ, de compatibilitatea convențiilor arbitrale care fundamentează respectivele pretenții și de consimțământul tuturor părților la acel arbitraj în sensul soluționării tuturor pretențiilor într-un singur arbitraj.

Hotărâre Curții nu prejudiciază admisibilitatea sau temeiul apărărilor vreunei părți, iar deciziile referitoare la competența tribunalului arbitral, cu excepția celor referitoare la părțile sau pretențiile în legătură cu care Curtea decide că arbitrajul nu poate continua, vor fi adoptate de însuși tribunalul arbitral [art. 6 alin. (5)]. Părțile notificate cu privire la decizia Curții de nu continua arbitrajul se pot adresa instanței competente pentru a stabili dacă există o convenție arbitrală obligatorie, precum și părțile cărora le este aplicabilă această convenție [art. 6 alin. (6)]. Decizia Curții nu are putere de lucru judecat în privința stabilirii că în legătură cu o pretenție arbitrajul nu poate continua, părțile putând să introducă ulterior acea pretenție, în cadrul unei proceduri noi.

Reprezentând una dintre marile schimbări aduse de noile Reguli CCI, titlul “Pluralitate de părți, pluralitate de contracte și conexarea acestora” introduce art. 7-10, consacrand posibilitatea alăturării intervenienților cauzei deduse arbitrajului, formulării de pretenții și de către aceștia, formulării de pretenții provenind din mai multe contracte în cadrul aceluiași arbitraj, precum și conexării arbitrajelor.

Art. 7 ale Regulilor CCI 2012 prevede ca partea care dorește introducerea în cauză a unui intervenient să depună cererea de arbitrare împotriva acestuia, la Secretariatul instituției, iar data la care această cerere de intervenție ajunge la Secretariat, pentru intervenient, va fi considerată data de începere a arbitrajului. Un aspect practic este cel referitor la termenul până la care poate fi formulată o cerere de intervenție, iar acesta este, conform art. 7 alin. (1) teza a IV-a, cel târziu data la care a fost desemnat/confirmat oricare dintre arbitri. De asemenea, teza finală a aceluiași

¹³ <http://www.scribd.com/doc/80602565/New-ICC-Rules-Summary-of-Key-Changes> (22.03.2012);

¹⁴ <http://www.lexisnexis.com/community/international-foreignlaw/blogs/arbitration-commentary/archive/2011/09/13/fulbright-alert-icc-rules-of-arbitration-2012.aspx> (22.03.2012);

text prevede că Secretariatul poate stabili un termen limită pentru depunerea cererii de intervenție. Cererea de intervenție face obiectul dispozițiilor art. art. 6 alin. (3)-(7)¹⁵.

Cât privește forma Cererii de intervenție, aceasta trebuie să includă mențiunile necesare pentru acțiunea arbitrală – cu excepția celor referitoare la numărul arbitrilor și modalitatea de alegere a acestora, limba, locul și legea aplicabilă arbitrajului – dar și numele complet, descrierea, adresa și orice alte detalii ale intervenientului. Cererii de intervenție formulate în cadrul arbitrajului supus Regulilor CCI 2012 i se aplică *mutatis mutandis* dispozițiile privitoare la numărul necesar de copii – una pentru fiecare parte, una pentru fiecare arbitru și una pentru Secretariat, avansarea taxelor, posibilitatea Secretariatului de a acorda un termen în vederea îndeplinirii acestor obligații în situația în care partea care cheamă în arbitraj pe intervenient nu s-a conformat acestora, comunicarea către intervenient doar după avansarea taxei etc.

Intervenientul va formula Întâmpinare în 30 de zile de la depunerea cererii de intervenție la Secretariat, în aceleași condiții cu reclamantul [art. 5 alin. (1)-(5)]. Mai mult, intervenientul poate ridica pretenții împotriva oricărei părți, prin parte înțelegându-se, în conformitate cu art. 2 alin. (1) lit. iii), fie reclamantul, fie pârâtul, fie un intervenient. Cu privire la aceste pretenții dispune art. 8, având titlul “Pretențiile în cazul pluralității de părți”. Astfel, în arbitrajele cu pluralitate de părți, oricare dintre părți poate formula pretenții împotriva oricărei alte părți, cu privire la aceste pretenții. Tot în cadrul art. 8 alin. (1) teza a II-a se reiau dispozițiile fostului art. 19 ale Regulilor cu privire la interdicția de a formula noi pretenții după semnarea Termenilor de referință, cu excepția situațiilor în care tribunalul arbitral își manifestă acordul.

Înainte ca Secretariatul să trimită dosarul tribunalului arbitral, în temeiul art. 16¹⁶ [fostul art. 13], cu privire la pretențiile formulate, se vor aplica *mutatis mutandis* dispozițiile referitoare la numărul necesar de copii și avansarea taxelor, îndeplinirea cumulativă a acestor două condiții fiind imperativă pentru ca Secretariatul să procedeze la comunicarea pretențiilor către părțile împotriva cărora s-au formulat. După transmiterea dosarului către tribunalul arbitral, acesta va stabili procedura formulării de noi pretenții [art. 8 alin. (3) teza finală].

Art. 9 prevede o schimbare esențială în noile Reguli din 2012, întrucât prevede expres posibilitatea formulării pretențiilor provenind din sau în legătură cu mai multe contracte, fie în temeiul unei singure convenții arbitrale sau chiar în temeiul mai multor convenții arbitrale. Acestor pretenții li se aplică dispozițiile art. 6 alin (3)-(7)¹⁷, cât și cele ale art. 23 alin. (4) [fostul art. 19]¹⁸.

În spiritul modificărilor survenite în legătură cu formularea pretențiilor în temeiul mai multor convenții arbitrale, noile Reguli au introdus instituția conexării arbitrajelor, în art. 10. Conform acestuia, la cererea uneia dintre părți, Curtea poate conexe două sau mai multe arbitraje guvernate de Reguli în trei situații, anume atunci când părțile s-au înțeles asupra conexării, când toate pretențiile din respectivele arbitraje sunt formulate în temeiul aceleiași convenții arbitrale sau atunci când între arbitrajele ce urmează a fi conexate există identitate de părți și raport juridic

¹⁵ Supra p. 4; desigur, în situația în care partea împotriva căreia au fost formulate pretenții nu a răspuns sau a invocat una sau mai multe obiecțiuni referitoare la existența, validitatea sau întinderea convenției arbitrale sau referitoare la posibilitatea pronunțării cu privire la toate pretențiile formulate într-un singur arbitraj.

¹⁶ Art. 16 din Reguli prevede: “Secretariatul va transmite dosarul tribunalului arbitral imediat ce acesta a fost constituit, cu condiția ca avansul costurilor cerut de Secretariat pentru această etapă să fie plătit.”

¹⁷ Idem;

¹⁸ Articolele se referă la posibilitatea de formulare de noi pretenții după semnarea sau aprobarea de către Curte a Termenilor de referință doar cu autorizarea tribunalului arbitral, ulterioară evaluării naturii unor astfel de noi pretenții, etapei la care a ajuns arbitrajul și a altor circumstanțe relevante.

care a dat naștere litigiului, pretențiile au fost formulate în temeiul mai multor convenții arbitrale, pe care Curtea le consideră compatibile. Aceasta, în luarea deciziei asupra conexării poate lua în considerare orice circumstanțe pe care le găsește relevante, inclusiv dacă a fost numit sau confirmat vreun arbitru în vreunul dintre arbitraje sau dacă aceeași persoană a fost aleasă drept arbitru în mai multe dintre arbitrajele ce urmează a fi conexe. Conexarea arbitrajelor rămâne, totuși, la latitudinea Curții, părțile neputând solicita conexarea. Chiar și așa, dacă toate părțile au consimțit la conexare, aceasta se va produce. Dacă părțile nu s-au înțeles altfel, conexarea se face la primul arbitraj inițiat [art. 10 teza finală]. Conform vechilor Reguli, art. 4 alin (6) și art. 19, Curtea putea conecta pretenții formulate în legătură cu un raport juridic – în temeiul căruia existau arbitraje între aceleași părți, guvernate de Reguli.

Arbitrii, conform art. 11 alin. (2) din noile Reguli, înainte de desemnare sau confirmare trebuie să semneze o declarație de acceptare, disponibilitate, imparțialitate și independență, spre deosebire de vechea reglementare, sub imperiul căreia arbitrii trebuiau să înainteze doar o declarație de independență [art. 7 alin. (2)]. Modificarea a survenit în urma influenței Regulilor de arbitraj ale LCIA și a Liniilor directoare cu privire la conflictele de interes edictate de IBA¹⁹, care prevedeau atât independența cât și imparțialitatea²⁰. Noile Reguli prevăd necesitatea declarației de disponibilitate pentru a nu se ivi așa-zise conflicte de obligații, din dorința de a accepta cât mai multe misiuni de arbitru. De asemenea, pe toată perioada arbitrajului, arbitrii sunt obligați să anunțe secretariatul cu privire la orice fel de aspecte care ar putea să le afecteze independența sau imparțialitatea.

În vechile Reguli, singura prevedere cu privire la pluralitatea de părți se afla în art. 10, care prevedea practic o coparticipare procesuală, descriind modul de desemnare a arbitrilor când la arbitraj participau mai mulți pârâți sau reclamânți, în sensul că toți pârâți și toți reclamânții denuceau câte un singur arbitru. Regulile din 2012, în art. 12 alin. (6) păstrează aceste prevederi, adăugând dispoziții aplicabile intervenienților [art. 12 alin. (7)]. Astfel, în situația în care tribunalul arbitral a fost stabilit la trei membri, intervenienții pot, împreună cu reclamantul/reclamânții sau pârâțul/pârâții, să numească un arbitru în vederea confirmării în temeiul art. 13²¹. Dispozițiile din vechile Reguli [art. 10 alin. (2)] privitoare la numirea arbitrilor și desemnarea supraarbitrului de către Curte în ipoteza eșuării desemnării comune a arbitrilor au fost preluate în art. 12 alin. (8) din Regulile noi.

În ceea ce privește constituirea tribunalului arbitral, noile Reguli aduc modificări ale dispozițiilor vechiului art. 8 alin. (4), actualmente prevăzute de art. 12 alin. (4) și (5). Ambele reglementări prevăd ca supraarbitrului să fie numit de Curte, cu excepția cazului în care părțile au ales o altă procedură. Spre deosebire de reglementarea veche, care prevedea ca supraarbitrul să fie numit de către Curte dacă, în termenul limită fixat de părți sau de Curte, părțile nu nominalizează o persoană, noua reglementare indică acest termen ca fiind de 30 de zile de la confirmarea sau numirea co-arbitrilor, pe lângă cele care ar putea fi fixate de părți sau Curte.

O altă modificare introdusă de Regulile din 2012 vizează ipotezele în care Curtea procedează la numirea unui arbitru. Art. 9 din vechile Reguli prevedea ca în circumstanțe care impun acest lucru sau când o parte nu a nominalizat un arbitru, Curtea să numească acel arbitru sau pe supraarbitru. Conform noilor Reguli, Curtea va putea numi în mod direct un arbitru atunci

¹⁹ International Bar Association;

²⁰ http://www.snrdenon.com/pdf.aspx?page=5112&template=article_pdf (22.03.2012);

²¹ Art. 13 alin. (1): “În vederea confirmării și numirii arbitrilor, Curtea va avea în vedere naționalitatea, domiciliul sau alte relații cu țările de proveniență ale părților sau ale celorlalți arbitrii ale potențialului arbitru, precum și disponibilitatea și abilitatea acestuia de a conduce arbitrajul în conformitate cu aceste Reguli.”;

când o parte sau mai multe sunt sau pretind a fi o entitate statală, dacă Curtea consideră adecvată numirea unui arbitru dintr-o țară sau teritoriu în care nu există un Comitet Național²² sau Grup sau în cazul în care președintele Curții asigură Curtea că există circumstanțe care fac numirea directă, în opinia sa, nu doar adecvată, ci și necesară [art. 13 alin. (4)].

Un alt articol nou introdus este art. 17, “Dovada împuternicirii” care prevede că, tribunalul arbitral sau Secretariatul pot solicita dovada împuternicirii apărătorilor oricărei părți.

Alt element de noutate îl reprezintă solicitarea expresă ca tribunalul să facă eforturi pentru ca arbitrajul să se desfășoare în mod prompt și econom raportat la complexitatea și valoarea litigiului [art. 22 alin. (1)]. În acest sens, tribunalul arbitral are rol activ, adoptând măsurile procedurale pe care le consider necesare, după consultarea cu părțile, astfel ca aceste măsuri să nu contravină voinței lor [art. 22 alin. (2)]. Totodată, în vederea organizării eficiente a cazului, tribunalul arbitral va organiza o conferință de organizare a cazului pentru a se consulta cu părțile în ceea ce privește adoptarea uneia sau mai multor măsuri procedurale dintre cele prevăzute în Anexa IV, introdusă odată cu modificarea Regulilor [art. 24 alin. (1)], precum și pentru a redacta un calendar procedural²³. Conferința de organizare a cazului se poate repeta în vederea adoptării de noi măsuri procedurale.

Referitor la modalitatea de organizare a conferințelor, acestea se pot desfășura prin intermediul întâlnirilor efective, videoconferințelor, telefonului sau a altor mijloace similare de comunicare, tot în considerarea modernizării comunicării ca realitate a contextului actual. Totuși, tribunalul arbitral poate solicita părților să fie prezente personal sau prin reprezentant la o conferință de acest gen sau să facă propuneri de organizare a cazului anterior conferinței.

Tribunalul arbitral poate emite ordine cu privire la confidențialitatea procedurilor arbitrale sau la orice alte aspecte în legătură cu arbitrajul și poate lua măsuri pentru protejarea secretelor comerciale și a informațiilor confidențiale [art. 22 alin. (3)], părțile înțelegând prin acceptarea Regulilor să respecte orice ordin al tribunalului arbitral [art. 22 alin. (5)]. Măsurile cu privire la protejarea informațiilor cu caracter confidențial, precum și cele ce privesc secretele comerciale ale celor implicați în arbitraj erau prevăzute în vechea relementare la art. 20 alin. (7), referitor la stabilirea situației de fapt ale cazului.

Articolul 29 reprezintă, din punctul de vedere al efectelor, cea mai spectaculoasă și energică modificare a Regulilor, introducându-se prin dispozițiile acestuia posibilitatea părții care are nevoie de măsuri de urgență – provizorii sau asigurătorii – ce nu pot fi amânate până la constituirea tribunalului arbitral de a le solicita în temeiul nou introdusei Anexa V, cu privire la regulile arbitralului pentru situațiile de urgență. Condiția *sine qua non* pentru aplicarea acestor prevederi este ca dosarul să nu fi fost trimis către tribunalul arbitral înaintea ca cererea să ajungă la Secretariat, aspectul dacă partea solicitantă a depus sau nu Acțiunea arbitrală neprezentând interes.

Arbitrul pentru situații de urgență se pronunță printr-un ordin care este obligatoriu părților, însă nu și tribunalului arbitral, acesta având posibilitatea de a modifica, înceta efectele sau chiar anula ordinul emis, precum și orice modificare a acestuia de către Arbitru pentru situații de urgență. Totodată, tribunalul arbitral urmează a se pronunța și în legătură cu cererile sau pretențiile părților adresate acestui arbitru, în legătură cu realocarea costurilor procedurii de urgență, dar și în legătură cu pretențiile decurgând din sau fiind în legătură cu, fie încălcarea sau respectarea ordinului.

²² <http://www.iccwbo.org/id19700/index.html> (22.03.2012);

²³ care se va comunica atât Curții, cât și părților în temeiul art. 22 alin. (2) din Reguli;

Regulile cu privire la arbitrul pentru situații de urgență menționate se aplică doar semnatarilor convenției arbitrale sau succesorilor lor în drepturi. Alin. (6) al art. 29 prevede situațiile în care dispozițiile menționate nu se aplică, anume când convenția arbitrală a fost încheiată înaintea datei de 1 ianuarie 2012, părțile au renunțat la dispozițiile referitoare la arbitrul pentru situații de urgență sau părțile au ales altă procedură pre-arbitrală cu privire la măsurile asigurătorii, provizorii sau alte asemenea măsuri.

Părțile pot să se adreseze unei instanțe judecătorești competente pentru a solicita măsuri provizorii sau asigurătorii, atât anterior, cât și ulterior înaintării unei cereri de măsuri de urgență formulate în conformitate cu Regulile, dispozițiile privitoare la arbitrul pentru situații de urgență neîmpiedicând părțile în acest sens. Mai mult, solicitarea adresată instanței nu va fi considerată nici încălcare a convenției arbitrale și nici renunțare la aceasta. Secretariatul va trebui înștiințat de îndată despre solicitările și măsurile instituite de instanță.

În strânsă legătură cu tendința de a promova celeritatea și reducerea costurilor arbitrajelor, art. 37 alin. (5) dispune unul dintre motivele pe care tribunalul arbitral le ia în considerare în luarea deciziilor privitoare la costuri, anume măsura în care părțile au determinat ca arbitrajul să se desfășoare în mod celer și econom.

Dacă părțile încheie arbitrajul sau își retrag pretențiile înaintea pronunțării unei hotărâri, cheltuielile și costurile administrative vor fi stabilite de către Curte. Totuși, dacă părțile nu se înțeleg cu privire la alocarea costurilor, tribunalul arbitral se va pronunța asupra acestor aspecte, iar dacă tribunalul nu fusese constituit la momentul respectiv, oricare parte poate solicita Curții să precedeze la constituirea acestuia în vederea lămuririi aspectelor în legătură cu costurile.

În privința limitării răspunderii, noile Regulile completează vechea reglementare [art. 34], prevăzând că nu vor fi răspunzători în fața nimănui pentru acțiunile sau omisiunile legate de arbitraj arbitrii, persoanele desemnate de tribunalul arbitral, arbitrul pentru situații de urgență, Curtea și membrii săi, CIC și angajații săi, Comitetele Naționale și Grupurile CIC, cât și angajații și reprezentanții acestora. Chiar și așa, răspunderea acestora poate fi atrasă dacă limitarea răspunderii este interzisă de legea aplicabilă.

Regulile din 2012 au adăugat celor trei anexe existente încă din 1998, încă două, anume Anexa IV – Tehnici de administrare a cazului și Anexa V – Regulile arbitrului pentru situațiile de urgență.

Măsurile procedurale care pot fi adoptate în cadrul conferințelor de organizare a cazului [art. 24 alin. (1)] sunt prevăzute în Anexa IV, care prevede tehnici de organizare a cazurilor în vederea controlării duratei și costurilor și asigurării că acestea sunt proporționale cu miza fiecărui arbitraj. Anexa propune nouă tehnici în atingerea acestor scopuri, făcând totodată trimitere la publicația CIC “Tehnici pentru controlul duratei și costurilor în arbitraj”²⁴ pentru identificarea altor tehnici.

Măsurile privesc disjungerea procedurilor, pronunțarea hotărârilor parțiale în ceea ce privește aspectele cheie, identificarea punctelor ce pot fi soluționate amiabil de părți, identificarea aspectelor asupra cărora se poate decide exclusiv în baza documentelor, administrarea eficientă a probei cu înscrisuri sau chiar evitarea acesteia, dacă este posibil, stabilirea de termene rezonabile pentru administrarea documentelor, utilizarea unui calendar al administrării documentelor, limitarea dimensiunilor memorandumurilor depuse, dar și a probelor cu martori, scrise și orale (atât martori, cât și experți), evitarea repetării de orice natură,

²⁴ http://www.iccwbo.org/uploadedFiles/TimeCost__E.pdf (22.03.2012);

menținerea accentului pe aspectele esențiale, utilizarea teleconferinței sau videoconferinței pentru termene procedurale și alte înfățișări la care prezența personală nu este esențială, utilizarea IT-ului, cum ar fi NetCase-ul²⁵ CIC, pentru facilitarea comunicării dintre părți, tribunalul arbitral și Secretariatul Curții, organizarea unei conferințe pre-înfățișare cu tribunalul arbitral, pentru ca acesta să indice părților aspecte pe care să pună accent la înfățișare, promovarea soluționării litigiului sau a unor părți din acesta pe calea negocierii sau medierii (conform Regulilor ADR ale CIC, spre exemplu). Multe dintre aceste tehnici se aplică deja în cadrul procedurilor de arbitraj ale CIC, însă consacrarea lor în Reguli va face și mai eficientă aplicarea acestora, împiedicând posibile obiecțiuni²⁶.

Anexa V detaliază procedura Arbitrului pentru situații de urgență, reglementată de art. 29 din Reguli. În acord cu prevederile Anexei, solicitarea va fi depusă la Secretariat într-un număr suficient de copii în vederea comunicării – una pentru fiecare parte, una pentru arbitru și una pentru Secretariat – și va conține informațiile complete ale părților, informațiile reprezentantului solicitantului, circumstanțele litigiului și ale solicitării, măsurile cerute, motivele pentru care în cauză nu se poate suferi amânare până la constituirea tribunalului arbitral, convențiile relevante, cu precădere convenția arbitrală, dovada avansării costurilor, Acțiunea arbitrală sau alt memorandum trimis Secretariatului anterior solicitării de către părțile participante la procedură, dar și alte documente pe care solicitantul le consideră relevante.

Dispozițiile privitoare la arbitru pentru situații de urgență se vor aplica doar semantarilor convenției arbitrale în temeiul căreia se înaintează solicitarea sau succesorilor în drepturi a acestora [art. 29 alin. (5)], iar aceste dispoziții nu se vor aplica în cazurile enunțate la art. 29 alin. 6 lit. a)-c)²⁷. Dacă președintele Curții, în baza informațiilor care îi parvin, consideră necesar, Secretariatul informează părțile că procedurile cu privire la arbitru nu se vor aplica cu privire la unele dintre părți sau chiar cu privire la toate părțile. Însă, dacă președintele consideră procedurile se pot aplica în condițiile art. 29 alin (5) și (6), Secretariatul va comunica o copie de pe solicitare și documentele susținătoare ale acesteia către partea căreia i se adresează solicitarea.

O altă condiție a acestor proceduri speciale, prevăzută sub sancțiunea încheierii procedurii arbitruului de către președintele Curții, este ca în termen de 10 zile de la primirea solicitării de către Secretariat, acestuia să-i fie trimisă și Acțiunea arbitrală [art. 1 alin. (6) din Anexă]. O altă condiție se referă la achitarea unei taxe inițiale de \$40 000 de către solicitant, reprezentând costuri administrative ale CIC și alte taxe și cheltuieli specifice procedurii. Această taxă poate fi majorată oricând de președintele Curții, în considerarea naturii cazului și volumului de muncă. Neachitarea taxelor duce la necomunicarea solicitării către partea căreia i se adresează, iar neachitarea costurilor suplimentare determină ca solicitarea să fie considerată retrasă. Dacă, totuși, procedurile arbitruului se încheie vremelnic, iar președintele consideră că se pretează restituirea taxelor, acesta va hotărî despre acest aspect, cu rezerva că o taxa standard de \$5 000 va fi reținută în orice circumstanțe.

În aproximativ două zile de la primirea solicitării la Secretariat, președintele Curții va proceda la numirea arbitruului [art. 2 alin. (1) din Anexă]. Dacă dosarul a fost deja transmis

²⁵ A se vedea http://www.iccwbo.org/uploadedFiles/Court/Arbitration/NetCase_Pamphlet_En.pdf (22.03.2012);

²⁶ http://www.snr-denton.com/pdf.aspx?page=5112&template=article_pdf (22.03.2012);

²⁷ Supra p. 9; conform art. 29 alin. (6): “Dispozițiile referitoare la arbitru pentru situații de urgență nu se vor aplica dacă:

- a) convenția arbitrală conformă prezentelor Reguli a fost încheiată anterior [data efectivă a Regulilor];
- b) părțile s-au înțeles să renunțe la Dispozițiile referitoare la Arbitru pentru situații de urgență; sau
- c) părțile s-au înțeles asupra unei alte proceduri pre-arbitrale care reglementează luarea măsurilor asiguratorii, provizorii sau asemănătoare.”.

tribunalului arbitral, arbitrul nu mai este numit, însă dacă fusese desemnat anterior acestui moment, va păstra competența de a pronunța o hotărâre în termen de 15 zile de la primirea dosarului de către arbitru. Acest termen poate fi extins de președintele Curții, la cererea motivată a respectivului arbitru sau chiar din proprie inițiativă [art. 6 alin. (4) din Anexă]. În alte 15 zile ordinul va fi comunicat părților și Secretariatului.

Părțile vor fi notificate despre desemnarea arbitrului, iar dosarul va fi transmis acestuia, astfel că toate comunicările scrise provenind de la părți vor fi trimise, ulterior acestui moment, către arbitru, păstrându-se regula de a trimite o copie și Secretariatului.

Arbitrul membru al tribunalului arbitral și arbitrul pentru situații de urgență se aseamănă în ceea ce privește conduita imparțială și independentă față de părțile litigiului, precum și prin declarația de acceptare, disponibilitate, imparțialitate și independență pe care trebuie să o semneze. În plus, în același spirit, se prevede intrarea arbitrului într-un caz de incompatibilitate cu orice alt arbitraj în legătură cu litigiul care a determinat Solicitarea. Referitor la desfășurarea procedurilor, arbitrul trebuie să acționeze corect și imparțial, acordând fiecărei părți o șansă efectivă de a-și dovedi susținerile.

De asemenea, și arbitrul poate fi recuzat, cererea depunându-se în termen de trei zile de la primirea de către partea solicitantă a recuzării a notificării numirii arbitrului sau de la data la care partea a fost informată despre faptele sau circumstanțele care justifică recuzarea, în cazul în care informarea este ulterioară notificării. În vederea soluționării cererii de recuzare, se acordă o perioadă “adekvată” pentru ca arbitrul și partea/părțile să poată comenta în scris aspectele importante, cererea urmând a fi apoi soluționată de Curte.

În privința locului procedurilor arbitrului pentru situațiile de urgență, acestea se desfășoară la locul arbitrajului, dacă a fost ales sau în alt loc stabilit de președintele Curții, fără ca prin acesta să influențeze în vreun fel locul arbitrajului prevăzut de art. 18 din Regulii. Indiferent de locul ales în vederea desfășurării procedurilor, întâlnirile cu arbitrul pot avea loc oriunde sau se pot realiza prin intermediul mijloacelor moderne de comunicare – telefon, videoconferință etc.

În două zile de la transmiterea dosarului către arbitru sau într-un timp cât mai scurt, arbitrul pentru situații de urgență va stabili un calendar procedural, urmând a desfășura procedurile în modul pe care îl consideră potrivit, în funcție de natura și urgența solicitării.

Arbitrul se pronunță printr-un ordin scris care va stabili admisibilitatea solicitării și competența arbitrului de a institui măsuri de urgență, va prevedea motivele pe care se întemeiază, va fi datat și semnat de arbitru. Arbitrul va putea solicita depunerea garanțiilor necesare.

Ordinul este obligatoriu părților cu excepția celor patru motive prevăzute la alin. (6) a art. 6 din Anexa V: în cazul în care, ca urmare a netrimiterii în termen de 10 zile de la solicitarea măsurilor de urgență a Acțiunii arbitrale către Secretariat de către partea solicitantă, Președintele încheie procedurile, în ipoteza recuzării arbitrului aprobată de către Curte, dacă între timp tribunalul arbitral pronunță hotărârea finală și nu prevede soarta ordinului, dacă sunt retrase toate pretențiile sau dacă arbitrajul se încheie înaintea pronunțării unei hotărâri finale.

Înaintea trimiterii dosarului către tribunalului arbitral, orice parte poate solicita motivat arbitrului modificarea, încetarea ordinului sau anularea acestuia.

În încheierea Anexei V se prevede posibilitatea președintelui Curții de a decide în mod discreționar cu privire la orice aspect în legătură cu organizarea procedurilor arbitrului pentru situații de urgență care nu este prevăzut în Anexă. În situațiile în care nu există reguli exprese în anexă, se prevede ca președintele Curții, Curtea și însuși arbitrul să procedeze în spiritul Regulilor și al Anexei.

Bibliografie²⁸

1. http://www.snrdenon.com/pdf.aspx?page=5112&template=article_pdf;
2. <http://www.lexisnexis.com/community/international-foreignlaw/blogs/arbitration-commentary/archive/2011/09/13/fulbright-alert-icc-rules-of-arbitration-2012.aspx>;
3. http://www.law.emory.edu/fileadmin/journals/eilr/25/25.3/Pair_Frankenstein.pdf;
4. <http://www.scribd.com/doc/80602565/New-ICC-Rules-Summary-of-Key-Changes>;
5. <http://www.lambchambers.co.uk/learning/articles/arbitration-new-icc-rules-released>;
6. <http://www.jonesday.com/files/Publication/6a4ce807-0d9c-44ce-903c-5882c8cf8192/Presentation/PublicationAttachment/65d91c85-83a3-4be9-8fe7-5b77d71d0a71/2012%20ICC%20Rules.pdf>;
7. http://www.iccwbo.org/uploadedFiles/TimeCost_E.pdf
8. <http://www.iccwbo.org/id19700/index.html>

²⁸ Având în vedere tema abordată, cât și recenta intrare în vigoare a noilor Reguli de arbitraj ale CIC, la momentul actual nu există surse în format de hârtie.

